

Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural

Catalan Institute for Cultural Heritage Research

Memòria anual 2011

Annual Report 2011

PERSONAL

STAFF

Director

Dr. Gabriel Alcalde Gurt

Director tècnic

Dr. Josep Burch Rius

Investigadors i investigadores

Dr. Eliseu Carbonell Camós

Dra. Gemma Domènech Casadevall

Dra. Sophia Vackimes Serret

Investigadores predoctorals

Maria de Lluc Serra Armengol

Lada Servitja Tormo

Investigadores visitants

Dra. Sabrina Doyon (Universitat de Laval, Québec, Canadà)

Dra. Carla Guerrón (Universitat de Delaware, USA)

Dra. Cornelia Ann Kammerer (Universitat de Brandeis, USA)

Tècnica en difusió

Anna Pagans Gruartmoner (Comissió de serveis del Departament d'Ensenyament)

Tècnic de la Unitat d'Estudis i Anàlisis

Antoni Rojas Rabaneda

Tècnics vinculats a projectes

Carme Parramon Colom

Marta Pinsach Batet

Estudiants en pràctiques

Pere Castellanos (Màster La Gestió del Patrimoni Cultural en l'Àmbit Local, Universitat de Girona)

Ferran Díaz (Màster La Gestió del Patrimoni Cultural en l'Àmbit Local, Universitat de Girona)

Alicia Lira (Universidad de Huelva)

Administrador

Xavier Isern Abadia

Administrativa

Montserrat Vivern Lladó

PROJECTES DE RECERCA COMPETITIUS

COMPETITIVE RESEARCH PROJECTS

La patrimonialització de l'arqueologia. Conceptualitzacions i usos actuals del patrimoni arqueològic (HAR2008-00132). Investigador principal: Gabriel Alcalde. Investigadors: Roser Juanola, Josep Burch, Antonio Rojas, Xavier Aquilué, Maria de Lluç Serra, Joaquim Tremoleda, Mireia Tresserras, Dayan Castañeda. Organisme: Ministerio de Ciencia e Innovación.

Patrimoni etnològic, societat i cultura marítima (HAR2010-15566). Investigador principal: Eliseu Carbonell

Investigadors: Gemma Domènech, Lada Servitja, Juan Luís Alegret, David Florido, Sabrina Doyon, Juan Antonio Rubio, Juan Antonio Apraiz, Antonio García Allut, Nadia Fava, Alfons Garrido, Dionisio Pereira González i Maria Ángeles Corbacho Gandullo. Organisme: Ministerio de Ciencia e Innovación.

Gestión de Patrimonio en Siria: modelos de catalogación-conservación-museización y explotación sostenible (AECID. 11-CAP1-0563). L'ICRPC participa en aquest projecte del CSIC.

ENCÀRRECS

COMMISSIONED PROJECTS

Assessorament científic del Museu del Coll (Roses, Alt Empordà). Encàrrec: Espelt Viticultors. Període de realització: octubre 2010-juliol 2011.

Estudi dels gravats de Rocaguinarda (Oristà, Osona). Encàrrec: Diputació de Barcelona. Període de realització: febrer de 2010 – gener de 2011.

Patrimoni cultural. Catalunya 2025. Encàrrec: Direcció General de Patrimoni Cultural. Període de realització: març-juny.

Prospecció sobre la situació de l'arqueologia preventiva a Europa. Encàrrec: Direcció General de Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya. Període de realització: maig-agost.

Prospecció sobre agències governamentals existents en el món dedicades a la gestió del patrimoni cultural. Encàrrec: Direcció General de Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya. Període de realització: abril-juny.

Inventari del patrimoni etnològic de la Garrotxa. Encàrrec: Educ'Art Serveis Educatius i Culturals S.L. Període de realització: gener-maig.

AJUTS PER A LA RECERCA

GRANTS FOR RESEARCH

Ajut de Mobilitat als Estudiants de Doctorat amb menció cap a l'Excel·lència (Modalitat I, curs 2011-2012) concedit per la Secretaria General d'Universitats-Ministerio de Educación, Cultura y Deporte a Maria de Lluç Serra.

Beques per a la recerca a l'estranger (BE-DGR 2011) finançades per la Direcció General de Recerca de la Generalitat de Catalunya a Eliseu Carbonell.

TREBALLS PUBLICATS PER INVESTIGADORS DE L'ICRPC

PAPERS PUBLISHED BY ICRPC RESEARCHERS

ALCALDE, G. "El Concurs de Museus (1917-1936) del Cartell de Premis de l'Institut d'Estudis Catalans", *Mnemòsine*, 6: 163-171.

ALCALDE, G. "The local population and museums. An analysis based on the use of museums in the Alt Pirineu and Aran region (Catalonia, Spain)", *Cadernos de Sociomuseologia*, 41: 17-29.

ALCALDE, G. & BURCH, J. "El processos de patrimonialització de l'arqueologia", *La patrimonialització de l'arqueologia. Conceptualitzacions i usos actuals del patrimoni arqueològic al nord-est de la península Ibèrica*: 9-12, Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural.

ALCALDE, G.; BURCH, J. & ROJAS, A. "Història de la patrimonialització de les restes arqueològiques", *La patrimonialització de l'arqueologia. Conceptualitzacions i usos actuals del patrimoni arqueològic al nord-est de la península Ibèrica*: 29-45 Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural.

ALCALDE, G.; BURCH, J.; ROJAS, A. & MARTÍ, E. "El dolmen de la Creu d'en Cobertella (Roses)", *La patrimonialització de l'arqueologia. Conceptualitzacions i usos actuals del patrimoni arqueològic al nord-est de la península Ibèrica*: 100-102, Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural.

ALCALDE, G.; AQUILUÉ, X.; BURCH, J.; MARTÍ, E.; ROJAS, A. & TREMOLEDA, J. "Usuaris actuals del patrimoni arqueològic al nord-est de la península Ibèrica", *La*

patrimonialització de l'arqueologia. Conceptualitzacions i usos actuals del patrimoni arqueològic al nord-est de la península Ibérica: 129-139, Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural.

ALCALDE, G.; AQUILUÉ, X.; BURCH, J.; JUANOLA, R.; ROJAS, A. & TREMOLEDA, J. "El patrimoni arqueològic, un recurs", *La patrimonialització de l'arqueologia. Conceptualitzacions i usos actuals del patrimoni arqueològic al nord-est de la península Ibérica: 141-144, Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural.*

ALCALDE, G.; AQUILUÉ, X.; BURCH, J.; MARTÍ, E.; ROJAS, A. & TREMOLEDA, J. "Knowledge and use of the archaeological heritage of the Costa Brava by tourist office users", *Researching Coastal and Resort Destinations Management: Cultures and Histories of Tourism: 204-218, Palibrio, Bloomington.*

ALCALDE, G. & SERRA, M. "El Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa i l'Espai d'Interès Natural de l'Alta Garrotxa", *La patrimonialització de l'arqueologia. Conceptualitzacions i usos actuals del patrimoni arqueològic al nord-est de la península Ibérica: 127-129, Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural.*

AQUILUÉ, X. & HERNÁNDEZ, E. "El poblat ibèric de Castell (Palamós)", *La patrimonialització de l'arqueologia. Conceptualitzacions i usos actuals del patrimoni arqueològic al nord-est de la península Ibérica: 107-111, Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural.*

AQUILUÉ, X. & TREMOLEDA, J. "La museïtzació actual dels jaciments arqueològics", *La patrimonialització de l'arqueologia. Conceptualitzacions i usos actuals del patrimoni arqueològic al nord-est de la península Ibérica: 47-57, Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural.*

AQUILUÉ, X.; TREMOLEDA, J. & MONTURIOL, J. "El Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries (L'Escala)", *La patrimonialització de l'arqueologia. Conceptualitzacions i usos actuals del patrimoni arqueològic al nord-est de la península Ibérica: 111-117, Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural.*

ARRIETA, I; CARBONELL CAMÓS, E.; FERNANDEZ DE PAZ, E.; DEL MARMOL, C. "Desbrozando el patrimonio inmaterial", dins L. Díaz Viana; O. Fernández; P. Tomé (Coord.), *Lugares, tiempos y memorias. La antropología ibérica en el siglo XXI: 1398-1408, León, Federación de Asociaciones de Antropología del Estado Español.*

BURCH, J.; CASTANYER, P.; NOLLA, JM. & TREMOLEDA, J. "The musealization of the roman villas in Catalonia", *The musealization of the roman villas, Studies on the rural world in the roman period: 23-37, Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni*

Cultural - Grup de Recerca Arqueològica del Pla de l'Estany, UMR5140 Archéologie des Sociétés Méditerranéennes, Université de Pau et des Pays de l'Adour..

BURCH, J.; NOLLA, JM. & SAGRERA, *Les defenses de l'oppidum de Kerunta*, Girona, Ajuntament de Sant Julià de Ramis i Universitat de Girona.

BURCH, J. & ROJAS, A. "El poblat ibèric de Sant Sebastià de la Guarda (Palafrugell)", *La patrimonialització de l'arqueologia. Conceptualitzacions i usos actuals del patrimoni arqueològic al nord-est de la península Ibèrica*: 102-107, Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural.

BURCH, J. & SERVITJA, L. "El castellum de Sant Julià de Ramis", *La patrimonialització de l'arqueologia. Conceptualitzacions i usos actuals del patrimoni arqueològic al nord-est de la península Ibèrica*: 122-127, Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural.

CARBONELL CAMÓS, E. "Literary and anthropological reflections on the transformation of the Costa Brava landscape over a century in relation to the works of Josep Pla", *Researching Coastal and Resort Destination Management: Cultures and Histories of Tourism*: 171-178. Bloomington, Palibrio.

CARBONELL CAMÓS, E. "Between tourism and heritage: The conversion of Catalan maritime culture into heritage. Opportunities and challenges" a Prats, Ll. (ed). *Researching Coastal and Resort Destination Management: Cultures and Histories of Tourism*: 194-203, Bloomington, Palibrio.

CARBONELL CAMÓS, E.; DOÑATE, M. & ROMERO, P. *Ser o no ser de mar. Arenys: Història, Patrimoni i Antropologia Marítima*. Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural.

CARBONELL CAMÓS, E. & VACKIMES, S. "Etnografia i atemporalitat". *Annals 2009-2010*: 39-54, Ripoll, Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès.

DOMÈNECH, G. "Guerra civile e architettura spagnola moderna: la fine di un sogno", *Diacronie. Studi di Storia Contemporanea*: 7, 3.

DOMÈNECH, G. "S'Agaró versus Club Med", *Researching Coastal and Resort Destination Management: Cultures and Histories of Tourism*: 28-37, Bloomington, Palibrio.

DOMÈNECH, G. "Le arene in Catalogna. Scomparsa o cambiamento d'uso", *Agathon. Notiziario del Dottorato di Ricerca in Recupero e Fruizione dei Contesti Antichi*, 2011/1: 9-12.

DOMENECH, G. & GIL, R.M. *La Pia Almoina*. Quaderns de la Revista de Girona, 153. Girona, Diputació de Girona – Fundació La Caixa.

JUANOLA, R; ARJONA, R. & CASTAÑEDA, D. “Cultural tourism an education: values and uses of heritage areas peripheral to the coast”, *Cultures & histories of tourism. Researching coastal and resort destination management*: 219-232, Bloomington, Palibrio.

JUANOLA, R. & FÀBREGAS, A. “Aportacions des de l’educació als usos del patrimoni arqueològic: participació i cooperació social”, *La patrimonialització de l’arqueologia. Conceptualitzacions i usos actuals del patrimoni arqueològic al nord-est de la península Ibérica*: 79-95, Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural.

ROIGÉ, X.; BOYA, J. & ALCALDE, G. “The new museums of society. redefining models, redefining identities”, *Museums of Today. The New Museums of Society*: 146-185. Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural.

ROJAS, A. “Historical recreation as a way to attract tourism to the catalan coast”, *Researching Resort Destination Management: Cultures and Histories of Tourism*: 246-264, Bloomington, Palibrio.

ROJAS, A. “Herramientas y estrategias de difusión del patrimonio histórico: los eventos de recreación histórica en Cataluña”. *e-rph. Revista Electrónica de Patrimonio Histórico*, 9: 89-110.

VACKIMES, S. “Plague”, *Eine Naturgeschichte Für das 21. Jahrhundert: Zu Ehren von Hans-Jörg Rheinberger*. 95-97, Berlin: Max-Planck Institute for the History of Science.

COMUNICACIONS PRESENTADES A CONGRESSOS, SEMINARIS I REUNIONS CIENTÍFIQUES

PAPERS PRESENTED AT CONFERENCES, SEMINARS AND SCIENTIFIC MEETINGS

ALCALDE, G. "Museus locals i crisi econòmica". *Museus i equipaments patrimonials en temps de crisi econòmica*, Museu Hidroelèctric de Capdella, 14 de desembre.

ALCALDE, G.; BURCH, J.; FLUVIÀ, M.; RIGALL, R. & SALÓ, A, "Una aproximación al análisis de eficiencia económica de los museos de Cataluña". *III Workshop on Cultural Economics and Mangement*, Girona, 23 i 24 de novembre.

ALCALDE, G.; BURCH, J.; FLUVIÀ, M.; RIGALL, R. & SALÓ, A. " ¿Existen razones de eficiencia económica en las decisiones de cierre de algunos museos locales? Análisis para los museos de Cataluña y el caso del Museo Darder (Banyoles)", *Las rentabilidades económicas y sociales de los patrimonios culturales y los museos*. Donostia, 20-21 d'octubre.

ARRIETA, I; CARBONELL CAMÓS, E.; FERNANDEZ DE PAZ, E.; DEL MARMOL, C. Organitzadors del simposi: *Hacia la inmaterialidad del patrimonio. Política, cultura y conflicto en la producción del patrimonio inmaterial*. Dins XII Congreso de Antropología de la FAAEE, León, 6-9 setembre.

BURCH, J.; CASTANYER, P.; NOLLA, J.M. & TREMOLEDA, J, "Approche régionale sur les catégories de l'habitat rural", *Villa et habitat rural. De l'étude de cas à la série. Typologie et hiérarchie*. CIRCA VILLAM, VIII Rencontres d'Archéologie Pyrénées-Méditerranée. Journées d'Étude sur le monde rural à l'époque romaine, Loupian, 17-18 de novembre.

BURCH, J.; FIGUERAS, M.; ROJAS, A.; VIVO, J. "The musealization at the Iberian settlement of Sant Sebastià de la Guarda and its public use". *Archaeological Musealization: a multidisciplinary approach in archaeological sites" International Meeting*, Torino, 11 i 12 de setembre.

BURCH, J.; SAGRERA, J. & VIVO, J. “Logística y estrategia militar en la Indigecia entre el 120 y el 76 a.C.”, *Logística y estrategia militar en Hispania, c. 120-90 a.n.e.*, Tona, 16 de desembre.

CARBONELL, E.; ROJAS, A. “Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural. Exemples de participació en conceptualitzacions de nous projectes”. *Jornada tècnica sobre els nous centres d'interpretació i museus d'avui*, Sant Feliu de Guíxols, 6 d'abril de 2011.

CARBONELL, E. “Sustainability and Cultural Heritage in the Catalan Coast”, *MARE Conference, People and the Sea VI: Bridging Science and Policy for Sustainable Coasts and Seas*, Amsterdam, 6-9 juliol.

CARBONELL, E. “La patrimonialització de los desastres naturales: el temporal de 1911 en Catalunya”, *Seminari Internacional Silencis i absències en els processos de patrimonialització de la cultura marítima*, Palamós, 17 de desembre.

COLONESE, A.; ZANCHETTA, G.; FALLICK, A.E.; MANGANELLI, G.; SAÑA, M.; ALCALDE, G. & NEBOT, J. “Stable isotope paleoecology of Early-Middle Holocene Land Snail Shells from Western Mediterranean: data from Bauma del Serrat del Pont (Spain)”, *The Transition from Natural to Anthropogenic-Dominated Environmental Change in Italy and the Surrounding Regions Since Neolithic*. Pisa, Università di Pisa, Istituto Nazionale di Geofisica e Vulcanologia, Istituto di Geoscienze e Georisorse, Società Toscana di Scienze Naturali.

DOMENECH, G. “La destrucció del patrimoni artístic durant la Guerra Civil i la seva interpretació per part de la historiografia tradicional”, *Col·loqui Internacional: Intercanvis artístics a la Corona d'Aragó (segles XVI-XVIII). El paper dels capítols catedralicis*, Girona, 25 i 26 de febrer.

DOMENECH, G. “France et Mexique: l'exil d'un architecte catalan”, *Faire la guerre, faire la paix. 136e Congrès des sociétés historiques et scientifiques*. Perpinyà, 2-7 maig.

DOMENECH, G. “Emili Blanch y Josep Claret, dos respuestas ante la acción represora”, *III Encuentro de Jóvenes Investigadores en Historia Contemporánea*, Vitoria-Gasteiz, 13-16 de setembre.

DOMENECH, G. “La réhabilitation des abattoirs publics en Catalogne”, *Le patrimoine industriel : nouvelles politiques urbaines et sens de la reconversion. Colloque international*, Belfort, 21- 24 de setembre.

DOMENECH, G & GIL, R. M. “La descoberta dels Pirineus a partir de dos fons fotogràfics de l’Arxiu Històric del Col·legi d’Arquitectes de Girona. Joan Xicart Rigual i Rafael Masó Valentí”, *VII Col·loqui d’Estudis Transpirinencs. Els Pirineus visitats: del segle XVIII a l’actualitat*, Salardú, 30 de setembre - 2 d’octubre.

PUIGURIGUER, M.; ALCALDE, G.; BURJACHS, F.; EXPOSITO, I., YIL, E.; BASSOLS, E.; PLANAGUMÀ, LI. & SAÑA, M. “Datació relativa de la darrera erupció del volcà Croscat (La Garrotxa) i interpretació del paisatge vegetal contemporani”, *V Seminari sobre Patrimoni Natural de la comarca de la Garrotxa*, Olot, 26 de febrer.

ROJAS. A. “The Catalan Institute for Cultural Heritage Research”, *Digital Cultural Heritage and Living Labs Workshop*, Cornellà-Barcelona, 23 de novembre de 2011.

SERVITJA, L. “Learning from contemporary art through other disciplines is possible”. *International conference on education and new learning technologies*, Barcelona, 4-6 de juliol.

VACKIMES, S. “De rampas y pasarelas: los museos como espectáculos arquitectónicos”, *Las rentabilidades económicas y sociales de los patrimonios culturales y los museos*, Donostia, 20-21 d’octubre.

ASSISTÈNCIA A CONGRESSOS, REUNIONS I SEMINARIS

PARTICIPATION AT CONFERENCES, MEETINGS AND SEMINARS

DOMENECH, G., Congrés internacional *Espai urbà, memòria i ciutadania. Restauracions, transmissions i resignificacions del patrimoni democràtic*, organitzat pel Memorial Democràtic – Generalitat de Catalunya i el Centre d’Estudis sobre les Èpoques Franquista i Democràtica de la UAB, 15-18 de març.

DOMENECH, G., *I Fòrum del Patrimoni Literari*, organitzat per la Càtedra M. Àngels Anglada de Patrimoni Literari de la Universitat de Girona. 9 de novembre.

DOMENECH, G., *Jornades Catalunya i Itàlia. Memòries creuades, experiències comunes. Feixisme i antifeixisme des de la Guerra Civil fins a la Transició (1936-1977)*, organitzades pel Memorial Democràtic, Museu d'Història de Catalunya. 25 i 26 de novembre.

ROJAS, A., *Jornada sobre Planificació Turística local*, organitzada per l'Escola Universitària del Maresme, 23 de febrer.

ROJAS, A., *Workshop "Europeana, aggregation of content and Linked Data for Cultural Heritage"*, Cornellà-Barcelona, 22 de novembre.

SERRA, M., *Seminari Current Issues in Archaeology*, University of Durham, 10-17-24 i 31 d'octubre.

CARBONELL, E., *VIII Trobada d'Etnologia Marítima*, organitzada pel Museu Marítim de Barcelona, 1 de juny.

VACKIMES, S., *Seminari Constructing cultural and natural Heritage. The patrimonialization of rural heritage*, Universitat de Barcelona, 12 i 13 de desembre.

INVESTIGADORES VISITANTS

VISITING RESEARCHERS

Dra. Sabrina Doyon (gener - març). És professora al Departament d'Antropologia de la Universitat de Laval (Québec, Canadà). Ha realitzat treball de camp a Mèxic i a Cuba sobre pesca artesanal i gestió de reserves marines. Actualment s'interessa en els processos de patrimonialització de la natura. Participa en els projecte Patrimoni etnològic, societat i cultura marítima (HAR2010-15566). L'estada de la Dra. Doyon a l'ICRPC està motivada per la seva participació en aquest projecte, per al qual ha iniciat un treball de camp a Palamós.

Dra. Carla Guerrón (juliol-agost). És professora al Department of Anthropology de la University of Delaware. Ha desenvolupat recerques etnogràfiques sobre globalització i indústries turístiques, concretament a Panamà, Grenada i Brasil. Actualment s'interessa especialment per la recerca sobre cultura nacional, cultura tradicional i demandes en el sector turístic. En el marc de la seva estada a l'ICRPC, la Dra. Guerrón ha estat treballant en la relació del patrimoni cultural amb el turisme.

Dra. Cornelia Ann Kammerer (maig-desembre). És professora a la Heller School for Social Policy and Management, de la Universitat de Brandeis (USA). Ha realitzat treball de camp a Tailàndia i els Estats Units en l'àmbit de l'antropologia del parentiu i l'antropologia de la salut. Actualment s'interessa en l'estudi de la cultura popular. En el marc de la seva estada a l'ICRPC, la Dra. Kammerer ha iniciat un treball de camp sobre la cultura i les tradició gegantera a Catalunya.

ESTADES A L'ESTRANGER

VISITS ABROAD

Gabriel Alcalde, estada a Etiòpia, en el marc del projecte de cooperació amb la Universitat d'Addis Abeba *Tourism as an instrument of protection and recognition of the cultural heritage of Ethiopia. An analysis and case studies* (AECID), dirigit per Lluís Mundet (Universitat de Girona). Maig.

Eliseu Carbonell, estada de recerca al Center for Maritime Studies de la Universiteit van Amsterdam. Juliol-setembre.

Maria de Lluç Serra, estada de recerca al Archaeological Department de la University of Durham. Setembre-desembre.

DOCÈNCIA EN PROGRAMES DE MÀSTER I POSTGRAU

TEACHING AT MASTER'S AND POSTGRADUATE PROGRAMS

Gabriel Alcalde, docència de l'assignatura "Bases ideològiques en la gestió del patrimoni cultural", màster *La gestió del Patrimoni Cultural en l'Àmbit Local*, Universitat de Girona.

Gabriel Alcalde, docència de l'assignatura "Gestió turística del patrimoni i llocs patrimoni de la Humanitat", Màster en Turisme Cultural, Universitat de Girona.

Gabriel Alcalde, "Com treballar el públic turista en museus i equipaments patrimonials", *Diploma de Postgrau en Turisme Cultural*, Universitat de Barcelona.

Gabriel Alcalde, "Museus i turisme cultural". *Programa de Postgrau de gestió museística: com es fa funcionar un museu*, IDEC-Universitat Pompeu Fabra i Museu Picasso.

Josep Burch, docència de les assignatures "Models d'organització i gestió del patrimoni cultural en l'àmbit local" i "Mètodes de recerca en patrimoni cultural", màster *La gestió del Patrimoni Cultural en l'Àmbit Local*, Universitat de Girona.

Eliseu Carbonell, docència de l'assignatura "Sociologia de les migracions", màster *Ensenyament d'espanyol i català com a segones llengües*, Universitat de Girona.

Gemma Domènech, docència de l'assignatura "La conservació i restauració de Patrimoni cultural", màster *La gestió del Patrimoni Cultural en l'Àmbit Local*, Universitat de Girona.

DIRECCIÓ DE TREBALLS FINALS DE MÀSTER

MASTERS DEGREE SUPERVISION

ALCALDE, G. & IBÁÑEZ, J.J. Direcció del projecte final de màster de Isber Sabrine , *Análisis de los usos patrimoniales actuales del Crac de los Caballeros (Homs, Siria)*, màster oficial *La gestió del Patrimoni Cultural en l'Àmbit Local*, Curs 2010-2011.

ALCALDE, G. & ALLIS, T. Direcció del projecte final de màster de Thais Felipe, *O uso social do patrimonio cultural e natural pela comunidade en areas protegidas. Estudo dos casos Parque Natural Montseny (Catalunha) e do Parque Nacional Serra da Capivara (Brasil)*, màster oficial *La gestió de patrimoni cultural en l'àmbit local*, Curs 2010-2011.

AQUILUÉ, X. & ALCALDE, G. Direcció del treball final de màster de Rosa Maria Amigo, *Caldes de Malavella: la ciutat de l'aigua*, màster oficial *La gestió de patrimoni cultural en l'àmbit local*, Curs 2010-2011.

BURCH, J. Direcció del projecte final de màster de Ferran Díaz, *De la consolidació a la restitució. Criteris de museïtzació de poblats ibèrics a la província de Girona*, màster oficial *La gestió del Patrimoni Cultural en l'Àmbit Local*, Curs 2010-2011.

BURCH, J. Direcció del projecte final de màster oficial de Jordi Grané, *Anàlisi i posada en valor de nous elements patrimonials de la colònia tèxtil de Borgonyà (Sant Vicenç de Torelló)*, màster oficial *La gestió del Patrimoni Cultural en l'Àmbit Local*, Curs 2010-2011.

DOMÈNECH, G. & ALCALDE, G. Direcció del treball final de màster de Pere Castellanos Lecha, *La història oral com a patrimoni cultural immaterial - Estudi de cas*, màster oficial *La gestió de patrimoni cultural en l'àmbit local*, Curs 2010-2011.

PARTICIPACIÓ EN COMISSIONS DE TESIS DOCTORALS

DOCTORAL THESES COMMITTEES

BURCH, J., Secretari de la comissió d'avaluació de la tesi doctoral *De l'Antiquarisme a l'Arqueologia. La protecció del patrimoni històric i arqueològic a la província de Girona (1835-1876)*, de Lluís Buscató i dirigida pel Dr. Josep Ma. Nolla. Universitat de Girona, 12 de setembre.

BURCH, J., Vocal de la comissió d'avaluació de la tesi doctoral *El armamento de influencia La Tène en la Península Ibèrica (Siglos V-I a.C.)*, de Gustau García i dirigida pel Dr. David Vivó i Dr. Fernando Quesada. Universitat de Girona, 7 d'octubre.

PARTICIPACIÓ EN CURSOS, SEMINARIS, TAULES RODONES O PRESENTACIONS DE LLIBRES

PARTICIPATION IN COURSES, SEMINARS, ROUNDTABLES AND BOOK PRESENTATIONS

Eliseu Carbonell, presentació del llibre de Lluís Mallart i Guimerà *Cara o Creu. Imatges i paraules d'un joc d'atzar*, a la Casa Trincheria, Olot, 11 de març.

Eliseu Carbonell, presentació del llibre de Lluís Mallart i Guimerà *Cara o Creu. Imatges i paraules d'un joc d'atzar*, a la Residència d'Investigadors del CSIC, Barcelona, 7 d'abril.

Eliseu Carbonell, participació al curs "Turisme i món pesquer" amb la conferència *Les arts de pesca com a patrimoni immaterial: Visions i possibilitats turístiques*. Campus Universitari de la Mediterrània, Vilanova i la Geltrú, 2 de juny.

Eliseu Carbonell, modera la taula rodona "El futur de les xarxes d'escriptors" al *I Fòrum de Patrimoni Literari Estratègies de patrimonialització literària: els espais dels escriptors i la gestió de les xarxes*, organitzat per la Càtedra M. Àngels Anglada de Patrimoni Literari, Universitat de Girona, Girona, 9 de novembre de 2011.

Antonio Rojas, "Documentació dels oficis tradicionals en fires i mercats de l'Empordà", *Jornades Cultura Viva*, Universitat de Barcelona, Barcelona, 9-10 de maig.

Maria de Lluc Serra, comunicació "Dictadura i Museus. L'ús dels museus en la Catalunya dels primers anys de la dictadura franquista", seminari *Estat de la recerca en els processos d'institucionalització del franquisme*, Universitat de Barcelona, 6 i 7 d'abril.

Sophia Vackimes, curs *Museums and the Prism of Human Representation*, Departament d'Art de la Universitat Naidu Sarojini de Hyderabad, Índia, del 7 al 18 de novembre.

Sophia Vackimes, cicle de conferències al Departament d'Art de la Universitat Naidu Sarojini de Hyderabad, Índia: "Museums as spaces for collective identity: From cabinets of curiosity until today" (8 de novembre), "High and low, black and White: nationalism, stereotypes and racism." (10 de novembre), "Art and space: the influence of architecture on today's museums" (15 de novembre) i "Useful collaborations between the arts and sciences" (17 de novembre).

SEMINARI DE L'INSTITUT: MUSEUS, MULTICULTURALISME I COMUNITAT

INSTITUTE'S SEMINAR: MUSEUMS, MULTICULTURALISM AND SOCIETY

Organitza: Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural, amb la col·laboració de CaixaForum Girona. Lloc de realització: Girona, CaixaForum Girona, 13 i 14 d'octubre.

Professora convidada: Annette B. Fromm, de la Universitat Internacional de Florida. Amb la participació de: Joan Canimas (Universitat de Girona) i Sophia C. Vackimes (Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural).

Programa: Annette B. Fromm: *Hard stories to tell... multiculturalism and community*; Annette B. Fromm: *Museums and representation; reality, demagoguery or fantasy?*; Joan Canimas: *Problemes ètics intermorals*; Annette B. Fromm: *Cultural Patrimony hanging from the wall: identity or conflict?*; Sophia Vackimes: *Museos y otros espacios de identidad colectiva*; Annette B. Fromm: *Selected realities: exhibition planning and working with culturally diverse groups*.

SEMINARI INTERNACIONAL “SILENCIS I ABSÈNCIES EN ELS PROCESOS DE PATRIMONIALITZACIÓ DE LA CULTURA MARÍTIMA”

INTERNATIONAL SEMINAR “SILENCES AND ABSENCES IN THE PROCESSES OF PATRIMONIALISATION OF MARITIME CULTURE”

Organitza: Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural i Càtedra d'Estudis Marítics de la Universitat de Girona, en el marc del projecte I+D+i “Patrimonio Etnológico, Sociedad y Cultura Marítima - PESCUM” (HAR2010-15566). Amb el suport de la Fundación Canadà, Fundació Privada Girona, Universitat i Futur; Museu de la Pesca de Palamós, Confraria de Pescadors de Palamós. Lloc i data de realització: Palamós, 17 de desembre de 2011.

Participants: Gabriel Alcalde (ICRPC), Joan Lluís Alegret (UdG), Dionisio Pereira (Universitat de Santiago de Compostela), Kelig-Yann Cotto (Port-Musée de Douarnenez), David Florido (Universidad de Sevilla), Loïc Ménanteau (CNRS Géolittomer-Nantes), Alvaro Rodrigues Garrido (Museu Marítim de Ílhavo); Juan Antonio Rubio-Ardanaz (Universidad de Extremadura), Juan Antonio Apraiz (Eusko Ikaskuntza), Sabrina Doyon (Université Laval), Eliseu Carbonell (ICRPC) i M. Ángeles Corbacho (Universidad Pablo de Olavide).

Programa: Dionisio Pereira: *Antagonismo y memorias cruzadas en la pesca: el caso gallego*; Kelig-Yann Cotto: *Le travail des femmes, ouvrières d'usine dans les conserveries*; David Florido: *Des-patrimonialización: paradojas y ambigüedades de las políticas de patrimonio marítimo*; Loïc Ménanteau: *Tipología y valoración del patrimonio marítimo: estudio comparativo Bretaña - Andalucía atlántica*; Alvaro

Rodrigues Garrido: *A Cultura Marítima em Portugal: dinâmicas sociais e processos de patrimonialização*; Juan Antonio Rubio-Ardanaz: *El lenguaje gráfico en la patrimonialización marítima: expresiones sociales e identitarias*; Juan Antonio Apraiz: *La patrimonialización efectista de la cultura marítima*; Sabrina Doyon: *La construcción social del medio ambiente. El caso de las reservas de la biosfera en el Yucatán, México*; Eliseu Carbonell: *La patrimonialización de los desastres naturales: el temporal de 1911 en Catalunya*; M. Ángeles Corbacho: *Reinventando el lugar. Los procesos de patrimonialización del espacio litoral a propósito del turismo del viento*.

WORKSHOP: LA PATRIMONIALITZACIÓ DE L'ARQUEOLOGIA. CONCEPTUALITZACIONS I USOS ACTUALS DEL PATRIMONI ARQUEOLÒGIC EN EL NE DE LA PENÍNSULA IBÉRICA

WORKSHOP: HERITAGISATION OF ARCHEOLOGY. CONCEPTS AND PRESENT USERS OF THE ARCHEOLOGICAL HERITAGE IN THE NE OF THE IBERIAN PENINSULA

Organitza: Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural, en el marc del projecte de recerca HAR2008-00132. Lloc i data de realització: Parc Científic i Tecnològic UdG, 3 de novembre.

Participants: Gabriel Alcalde, Xavier Aquilué, Josep Burch, Anna Fàbrega, Modest Fluvià, Elisa Hernández, Roser Juanola, Enric Martí, Joaquim Monturiol, Josep Maria Nolla, Anna Maria Puig, Ricard Rigall, Antoni Rojas, Albert Saló, Lada Servitja, Narcís Soler i Joaquim Tremoleda.

ORGANITZACIÓ DE REUNIONS DE RECERCA I CONFERÈNCIES

ORGANIZATION OF RESEARCH MEETINGS AND CONFERENCES

Reunions de recerca

Research meetings

Sabrina Doyon (Professora al Departament d'Antropologia de la Université Laval, del Québec, i investigadora visitant a l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural), "La construcción social del medio ambiente: El caso de las reservas de la biosfera en el Yucatán, México". Parc Científic i Tecnològic de la UdG, 1 de març.

Francesca Romana Uccella (Càtedra M. Àngels Anglada de Patrimoni Literari de la Universitat de Girona), "Estudis de patrimoni literari: Itàlia i Catalunya, uns exemples". Parc Científic i Tecnològic de la UdG, 26 de maig.

Carla Guerrón (Professora Titular d'Antropologia a la Universitat de Delaware, USA), "Identidad, turismo y patrimonio cultural en el puente del mundo". Parc Científic i Tecnològic de la UdG, 23 d'agost.

Conferències

Conferences

Mariano Castellanos, "El Patrimonio cultural territorial. El caso de Metepec, México". Conferència realitzada en el marc del màster La Gestió del Patrimoni Cultural en l'Àmbit Local, Universitat de Girona, 26 de gener.

Tomás Jalpa Flores, "¿Fiestas antiguas o fiestas modernas? Patrimonios tangibles e intangibles relacionados con el ciclo agrícola en México", Parc Científic i Tecnològic de la UdG, 15 de setembre.

Joséphine Matamoros, "Musée d'Art Moderne de Céret », conferència realitzada en el marc del màster La Gestió del Patrimoni Cultural en l'Àmbit Local (conferència inaugural), Universitat de Girona, 26 de setembre.

Alberto Martorell, "Itinerarios culturales y patrimonio mundial", Conferència realitzada en el marc del Màster en Turisme Cultural i el màster La Gestió del Patrimoni Cultural en l'Àmbit Local, Universitat de Girona, 17 d'octubre.

EXPOSICIÓ "CAMINANT PER L'ARQUEOLOGIA"

EXHIBITION "WALKING THROUGH THE ARCHAEOLOGY"

Exposició de caràcter itinerant dedicada a difondre les característiques i les formes d'ús del patrimoni arqueològic en el NE de Catalunya. Ha estat organitzada per l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural, amb la col·laboració del Museu d'Arqueologia de Catalunya i d'Iberiagraeca, en el marc del projecte de recerca *La*

patrimonialització de l'arqueologia. Conceptualitzacions i usos actuals del patrimoni arqueològic (HAR2008-00132).

S'ha presentat a la Sala d'Exposicions de l'Ajuntament de l'Escala (del 14 de juliol al 7 d'agost), Sant Julià de Ramis (del 19 de setembre al 14 d'octubre) i al Museu d'Arqueologia de Catalunya – Girona (del 2 de desembre al 9 de gener de 2012).

PUBLICACIONS DE L'ICRPC

ICRPC PUBLICATIONS

Roigé, X. & Frigolé, J. *Constructing Cultural and Natural Heritage. Parks, Museums and Rural Heritage*, Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural. ISBN: 978-84-9984-088-8.

Alcalde, G.; Roigé, X. & Boya, J. *Museums of Today. The New Museums of Society*. Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural. ISBN: 978-84-9984-117-5.

Carbonell, E.; Doñate, M. & Romero, P. *Ser o no ser de mar. Arenys, Història, Patrimoni i Antropologia marítima*, Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural. ISBN: 978-84-9984-121-2.

Zan, L. *Gestió del Machu-Picchu: canvis institucionals, realitzacions i qüestions no resoltes / Managing Machu Picchu: institutional changes, achievements and open issues*, Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural. ISBN: 978-84-9984-105-2.

The musealization of the Roman Villas, Studies on the rural world in the roman period, Girona, Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural - Grup de Recerca Arqueològica del Pla de l'Estany, UMR5140 Archéologie des Sociétés Méditerranéennes, Université de Pau et des Pays de l'Adour. ISBN: 978-84-9984-119-9.

COL-LABORACIONS AMB ALTRES ORGANITZACIONS

COLLABORATIONS WITH OTHER ORGANIZATIONS

Gabriel Alcalde (ICRPC-UdG), membre de la Comissió Executiva de la Junta de Museus de Catalunya.

Gabriel Alcalde, membre del consell de redacció de *Mnemosine. Revista Catalana de Museologia*, editada per l'Associació de Museòlegs de Catalunya.

Gabriel Alcalde, participa en els tallers participatius de les àrees de treball sectorial de "Patrimoni cultural i natural" i territorial "Girona", del *Pla estratègic cultura Catalunya 2021*.

Josep Burch, membre de Consell científic de la sèrie *Agathón, Recupero e fruizione dei Conestesti Antichi*, editada per la Università degli Studi di Palermo. Dipartimento di Progetto e Costruzione Edilizia.

Eliseu Carbonell Camós, membre del consell de redacció d'*Argo. Revista del patrimoni i la cultura marítima*.

Gemma Domènech, membre del Consell de les Arts i de la Cultura de Girona, Ajuntament de Girona.

Lada Servitja, col·laboració museogràfica amb Bòlit-La Rambla i Dadaespai, Centre d'art contemporani de Girona, per a l'exposició "Temor i desig de ser devorats" de Pep Admetlla, del 18 de febrer al 25 d'abril.

Col·laboració en el col·loqui internacional *Intercanvis artístics a la Corona d'Aragó (segles XVI-XVIII). El paper dels capítols catedralicis*, Girona, 25-26 febrer. Organitzat per la Universitat de Girona i la Casa de Velázquez.

Col·laboració amb el Màster in Comunicazione d'Impresa del Dipartimento di Scienze della Comunicazione de la Università degli Studi de Siena, 27 i 28 de juny.

SOCIALITZACIÓ DEL CONEIXEMENT

PUBLIC OUTREACH

Gabriel Alcalde, presentació de l'estudi "Els usos dels equipaments patrimonials de l'Alt Pirineu i Aran", Assemblea General de la Xarxa de Museus i Equipaments Patrimonials de l'Alt Pirineu i Aran, Ajuntament d'Isona, 17 de març.

Gabriel Alcalde, "Prólogo", in Calbó, M.; Juanola, R. & Vallès, J., *Visiones interdisciplinarias en educación del patrimonio: Artes, Culturas, Ambiente*, Girona, Documenta Universitaria, 2011.

Josep Burch, col·laboració en el 4t Jove Campus de Recerca organitzat per la Universitat de Girona, Sant Julià de Ramis, 8 de juliol de 2011.

Josep Burch, visita guiada a les excavacions arqueològiques de Sant Julià de Ramis, Sant Julià de Ramis, 24 de juliol de 2011.

Josep Burch, visita comentada a l'exposició "Una passejada per l'Arqueologia". Museu d'Arqueologia de Catalunya-Girona, 6 i 19 de novembre de 2011.

Gemma Domènech, conferència "Guerra i patrimoni. La musealització de la catedral de Girona" a l'assignatura *Conservació i gestió del patrimoni* del grau en Història de l'Art de la Universitat de Girona, 15 de març de 2011.

Sophia Vackimes, conferència "Una mirada a Berlin", al Museu d'Art de Girona, el 15 de maig, organitzada per Amics del Museu d'Art de Girona.